

Z a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 24. Zettortdeenâ 16tâ Zuhni 1849.

**Padohms teem, kam aug behrni
appaksch azzim.**

(Skattees Nr. 23.)

Melli naw tas weenigais wehjsch, kas — ja tee dabbu uspuhst seedoschai behrnina dwehselei schabs seedinus nomaita. Ne ween seemeta wehjsch, arri leels flapjums maita seedus nohst. — Til jaw lassitajs! pats nomannisi, kahdu flapjumu scheid gribbu eesihmeht? Es gribbu eesihmeht brandwihna lahfiti. Prett scho meef un dwehseles maitataju, prett brandwihnu, karrojahs wiffi, kas to leelu pohstu un samaitafchanu redsejuschi, ko schis pohstitajs pasaul lei neffis. Naw gan ittin ne weens grehks, kas ne buhtu no brandwihna eefahkumu nehmees. Mannim irr jaeet pa zeetumeem; Deewu minnedams es Dew lassitajs! warru fazzih, ka ittin ne weens wasankis, saglis, flepkawa tur newaid, kas brandwihnu ne buhtu baudijis. Za leelaka dalla zaur brandwihnu zeetumâ teel. Un tatschu wehl mahtes irr, kas ir fihkam behrninam scho pohsta dsehreenu dohd. Za behrns irr nemeerigs mahte eemehrz baltu-maisi eefsch brandwihna un to eeleel knuplinâ; jeb mahte usdferr labbu tscharku (glahsi), un fajauz zaur tam sihbalu ar scho maitataju. Irr arri negohdigi laudis, lohpi bes raggeem zilweku waigâ, kas masus puikelus peedsirdina, lai teem buhtu ko nosmeetees, kad schee apreibuschi par istabu straipale un negohdigus johkus un besprachtigu walloodu mutte nemm. Tahdi laudis irr behrna meef un dwehseles flepkawas; tee ne tizz wairs Deewam, un tahdi buhtu ismettami pawiffam no kristigas draudses ahra, ka ne weens tahdeem lohpeem nedslabbu wahrdu wairs ne dohd, nedslabbu waigu wairs ne rahda. — Us basnizu schee sinnams wairs ne nahk; bet laizigahm teefahm waijadsetu tahdus

flepkawas pahrmahziht un bahrgi nosohdiht, ka tahda negantiba ne kur wairs ne warretu notiftees.

Irr wehl ar weenu laudis, kas pee tam paleef, ka brandwihns atspirdsinajohht meefu un derroht meesai to dsert, lai schi paliktu zeetaka un pee darba stingraka. — Enr pateesi irr brihnums, ka laudim naw azzis redseht un naw prahts samanniht. — Woi effi lassitajs! kahdu reis us tirgu bijis? Woi effi redsejis kahdu reis tschigganu sirgam muggurâ? Tur irr pateesi ko redseht! Nostattees ka schis fehsh sirgam muggurâ ar farweem melneem sprohgaineem matteem un melnahm sibboschahm azzim, ar farweem kauloteem plezzeem; bet nostattees arri, zil jo wairak sirgam spihd azzis, ka tas sirgelis pilneem rikscheem teel, ka tas zekahs aukeem laistees, ka tas sittahs gan us weenu, gan us ohtru puffi; kalabb tâ? peefis tam dsenn affinis un pahtaga warrenas sahpes zaur dsihflahm, ta ka nabbags lohpinsch ne sinn, ka winsch buhtu stahwejis, gahjis, skrehjis, lehjis. Tur buhtu jadohma: ka tu tschiggans til trakkam sirgam mas warri eedrohschinatees muggurâ uslahpt! — Bet stattees nu atkal, kad Tschiganauftis no sirga irr nokahpis un ar Schuhpowitschu us bohtim aiseet spranzmaisi us margaritschahm uskohst un brandwihna kwarti us duhschu — us dsihwibas dwaichu — usleet, kahds buhs tad sirgs, kad pee ratteem peefeets?! Nostattees jelle, ka tas nabbaga lohpinsch elsch, ka tam ne sih wairs azzis, ka tas zilla weenu un ohtru affinainu kahjnu, ka tur wairak naw ko makfah, ka kauli un ahda; ka buhtu jadohma, winsch tai paschâ brihdi nosprahgs! Kam tad nu derr ta warrena pahtaga un tee warrene peefchi? Woi tad tu pateesi dohmaji, ka schee eerohtschi sirgam eedohd spehku, ka schee affins dsinneji sirgam affinis

spehzinahs? Nu redsi, fo pahtaga un peefchi pa-darra pee tschigana sirga, to padarra brandwihns pee behrna meefas. Zahds puika eedsehrees arri irr ohtrteek tif schigls un stiprs, bet zil ilgi?! — Roskattes jelle, zil winsch, isgullejis dullumu, bahls palizzis, ittin ka patlabban to drudsis buhtu nofrattijis; un peedfirdini to allaschin, tew dischleris sahrku lehtaki teescham ustaisihis, jo ne buhs tur nej no fauleem, nej no meefahm fo redseht, fo glabbah. Woi tu ne kad ne effi kahdas dsihres hijis? — Roskattes us swezzi, kas stahw us galda. Zaur pih-schteem un tabaka duhmeem swezze skaidri pee isdsichanas; swezze mas fo degg. Te nahk allus-neffajs — brandwihns allaschin pa pilnam us galda stahw nolikts — te nahk allus neffajs un panemm irbuli woi kohzinu un fahk pee dakts purrinaht, to dakti isplehst, un degg swezze tif spohschi un gaischi, ka skaidri azzis nosahp tai eestattotees. Woi ilgam ta degs? Kas dohs! Naw ilgi ta degg jo tumshaki, leelas ugunis ittin ahtri aprihji tohs swetschu taukus un fahk dakts nodisist un nejauki smirdeht. — Tapatt ja tu ar brandwihnu zilwekam ispurcini wiffas affinis dsihflas un smadsenes kaulos, tapatt arri us ihfu laiku tahds eedsehrees zilweks rahdahs jo weegls un stiprs; winsch tew lezz par istabu, ka buhtu jadohma, kahds siffenis zilweku waiga istaba eespruzzis, bet noskattes zil ilgi? Naw ilgi gaidiht un lehzejs labbi faktä eestuttejees, nodurr galwu, nolaisch azzis un krahz zeeta meega. — Talabb: kas behrnam dohd brandwihnu dsert, un dohma ar scho dsehreenu behrnam meefu spehzihaht, tas irr iskrittis no prahta un sapraschanas, no gudribas un atsichanas, un irr aklis ar redsofchu azzi.

Bes schihm niknahm sahleh, kas dwehfes dahrsa eemettahs, arri wehl zittas nelabas sahles tur brihscham rohnahs. Warr buht behrns irr no ahtrahm dusmahm, un irr gataws ne ween lemmotees, lihds dabbujis eestaftees, bet arri sist. So tam ne wehli darriht. Ne darri, ka dascha neprahtiga aukle darra, kas ja behrns kaujahs, par to nosmeijahs un behrnu wehl tihfchi usmuzzina us sifchanu. So

ne darri. Ja wellam dohtu behrnu, zilweka behrnu audsinah, tad tas arri mahzitu behrnam: mello un fitt, fitt pee nahwes nohst! jo welns irr mekulis un flepkawa no eefahkuma. Bet kad tu ne effi welns — tam tif ahrlaulibas behrni ween irr, jo welns gohdiga lauliba ne kad naw eedewees — nedf welna behrns, tad ne darri ta ka tebe welns darritu, ja winnam nodohu zilweka behrnu audsinah. Roslahpi behrnam dusmoschanas garru, lihds tas mas fahk pamohstees; kamehr ugunis wehl naw wiffu juntu pahrnehmufchas, bet tikween par skursteni degg, tamehr tahs wehl noslahp-jamas. Masam behrnam dusmibas garru brihscham ar mas behrfu rikstehm warr isdsiht un noslahpt, isaugufcham zilwekam gruhti noslahpt dusmibas garru.

Tu warr buht isgahjuschä neddelä buhfi eestaitufees to grahmatu lassoh, fo Luishfen Smurgel sawam schwahgerim laiduse un saz-zijuse, tur tad tif aplamu seewischli atraddihs? Kur atraddihs tahdu? — Mannas azzis un mannas aufis tahdu irr atraddufchas, ja ne, tad es to grahmatu ne buhtu gaismä laidis, jo man justement naw nekahda nohte prett spohkeem karrotees, ar scheem zihnitees, tur mannim peeteek zihnitees ar teem, kas redsofchä waiga prett to debbesu walstibu zeltahs. Kuhpejees tif, ka taws meitischlis arri tahda augstprahtiga jumprawa ne paliktu. Kam tew to waijaga tawu behrnu tif aplami gebrbt un no darba fargaht, ka to warr buht darri? — Kam tu tam glabba tif warreni rohzihas, lai paleek baltas? Kam tu tam spraudi tif dauds bantites gan schinni, gan zitta weeta? — Kalabb tu behrnam dsirdoh, usflawe winna aztinah, un rohzihas un kahzihas? Kam tu ismetti tohs wahrdu: kaimiau Trihne muhsu Anninei jaw ne warr nej ehnotees klah! — Kas lepnibas garru eefsch behrna uspuhsch, tas tif pat leelu labbumu behrnam darra, ka wirfspeeminnehts tschiggans isbeigtam sirgelim ar pahtagu. Wateesi, es skauga prahtu ne turru; es tewim wehlu wiffu laimi un preeku pee taween behrneem, bet talabb es ne spehju tew deefgan aufis eebtaut: Ne darbs kaunina

zilweku, bet zilweks kaunina darbu!
Darbs, ko gohdigs zilweks darra, nahf zaur
to zilweku gohdâ; un darbs, ko negohdigs zilweks
darra, nahf zaur negohdigu zilweku negohdâ. Us
bukku sehdeht nar negohds, bet sehdeht us to meh-
ditaju un grehzineeku sehdehli, tas irr negohds.

Gahda tad nu, ka tas jaunais kohzinsch dab-
butu labbi augt. Ja tu redsi, ka kohkam tahrpu
pudduris jeb muskulis eemettees, tad noplehš
to no sara nohst; ne lauj lohpan — kaut tam
irr ne buhtu raggi galwâ — ne lauj lohpan
kohzinam peceet klabt; peeseeni to kohzinu zeeti
pee meeta, lai wehjsch to ne dabbu maitaht, un
tew isaugs labs kohks, appaksch ka ehnas tu
firmâ wezzumâ warrefi glabbatees prett faules
karstumu, un atpuhtinaht sawu wahrgu mee-
stinu. W. P.

Swehtas dohmas pee bikts-tehwa

Herrmann Treu kappa,

Ribgâ 30. Janwar 1849,

dsimnis 27. Oktober 1794, mirris 21. Janwar 1849,

ko farakstija weens no winna mahzektzem.

Weld. Kas Deewam debbesis leel waldiht.

1.

Deewš Kungs irr muhs ar behdahn fittis
No galwas lihds pat papehscheem,
Jo tizzigs wihna = dahrsneeks krittis.
Kas palihdsehs mums behdukem?
Mehs stohnam te nofsummuschi,
Ka juhras mallâ isfweesti.

2.

Mums behdas gan irr warren leelas,
La firds mums trihz un drebbeht sahl,
No randu = balsim atskann eelas,
Kas bikts = tehwa pawaddiht nahf;
Jo behdu wehtras weefulis
Teem firsninas irr satreezis.

3.

Wehl awsis skann mums winna wahrdi,
Ko isfkaidroja dshwodanis.
Uf! tee mums bija lohti gahrbi,
Mums rahdija, kas nihlejams.
Tee grehzineekus satreeze
Un mahjas firdis safehje.

4.

Winsch bailigus eedrohschinaja
Un stiprinaja tizzibâ;

Winsch wahj'neekus eespehjinaja
Un eesaknoja zerribâ:
Bes Deewa sinnas ne krihtoht
Ne mattinsch nohst — winsch isfkaitoht.

5.

Deewš gribboht celuhfuschu needru
Wehl ne salausf, bet pasargahf,
Gribb usnemt to par sawu beedru,
Kas tam gribb firdi dahwinaht.
To dakti, kas wehl kwehlojohf,
Pawissam winsch ne isdschschohf.

6.

Lai skattotees us puffekhm laukâ,
Ka tahs til jauki puschkotas,
Ka tahs ir paschâ bahrgâ aukâ
Teel pasargatas, isglahbtas.
Pats Sal'mans, gohdâ apsehdees,
Taf tã ne bijis apgehrbees.

7.

Lai dsennotees ar wissu spehku
Pehz Deewa swehtas walfstibas,
Lai eenihstohf ikkatru grehku,
Un dsennotees pehz taifstibas:
Tad wissas zittas lectinas
Jaw tilsoht mums gan pecemestas.

8.

Lai strahdajohf, kamehr wehl deena,
Jo nahfoht nakts, kur ne warroht
Wairs strahdaht — to lai turroht zeenâ,
Un labbi to apdohmajohf:
Ka nu wehl schelastibas laiks,
Pehz tam tad jazeesch elles twaiks.

9.

Lai nomohdâ un Deewu luhdschoht,
Ka Dan'els, zekhs nomettees,
Lai winnam sawus grehkus suhdschoht
Un sanemmotees labbotees;
Tad muhsu zefsch us laimibu
Zaur eeschoht rohshu eeeliju.

10.

Deewš ne dohschoht wifs tschusku rohka,
Ja kahds pehz siwi kahrotohs,
Winsch fird's ka uhdens uppes lohka,
Winsch muhs ar maisi aplaimohf';
Winsch akmini tam ne dohschoht,
Kas to pehz maises peeluhgschoht.

11.

Un tã winsch sawu draudsi grubti
Eespehjinaja mahjdams,

To fataisibt por Jesus bruht,
Tai pateesibu rahdidams,
Winsch darbojabs un publejabs,
Det woi tas minnam isdemahs?! —

12.

Uf! minnam wilni wirsü fkrchje
Pee leelas juhraß pasaulē,
Un eenaidneeki par to smehje
Tam japagurst bij' dwehselē.
Winsch darbojabs un publejabs
Lihds paschu nahwi zihnijabs.

13.

Pehz sawas gudribas Deews winnu,
Ka Abbramu, pahrbaudija,
Tas notifke ar gudru sinnu,
Ka winnu ta sadausija.
Ta pahrbauda Deews tizzigus,
Un pehz tohs darra laimigus.

14.

Kur nu tee mihli, gudri wahrdi,
Ko winna mutte runnaja?
Ko dwehs'les baudija tif gahrdi
Urr' tad, kad bahrgi strohsteja?
Faw palizzis nu wißs irr klus,
Un winna meefas faldi duss.

15.

Kur nu tas wihna-kalna dahrsneekē,
Kas dehs'ija un pohsteja?
Kur nu tas neapnizzis strahdneekē,
Kas rakke, kohpe, laistija?
Kur atraitnehm aistahwetojs?
Un bahrineem apgahdatajs?

16.

Uf! mihla, mihla Jahna draudse,
Uf! fahpju pilna tew irr firßs;
Det ne bihstees! Deews temi faudse,
Tam rohla wehl ar augleem mirßs.
Tohs baudi ta ka peenahfahs,
Tad Deews ka Tehws tew apgahdahs.

17.

Kungs Jesu! tew nodohdam sewi
Valeez pee mums lihds wakkaram!
Wehs peefaujam un luhdsam temi,
Uf palihds mums ka Pehsteram.
Uf frehti muhs ka Jehfabu,
Un pawaddi us muhschibu!

Teesas fluddinaschanas.

Us Talses aprinka teefas spreeschanu tohp no ap-
palsch-ralsita wissi tee, kam kahdas taisnas parradu-
prassichanas buhtu pee ta nelaika Kandawas schenfera
Glasenapp un winna laulatas draudsenes Unnette, us-
aizinati, lihds 23scho Zuhni f. g. woi paschi atnahkt
un atfauktees, woi zaur teefahm apstiprinotus weet-
neelus atsubhtit un faidras leezibas peeneß par to,
kas teem prassibt peenahfahs, lai pehz stary teem par-
radneekem ar to atlikfuschu mantu warretu islihdßina-
tees; jo kad schis nofazzihßs laiks buhs pahrgahjis, ne-
weenu wairs ne klausihßs. Kandawa, tai 21mä
Mei 1849. 2

D. Kälpe,

tahs atlikfuschas mantas kurateris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu
pee tahs atstahßas mantas ta bes sinnameem manti-
neekem nomirruscha Krohna Eltschnumuischßas drau-
dßes lohzeßka Tommasch Spalowski tohp zaur scho
usaizinati, gabda starypa scheid peeteiltrees. Krohna
Eltschnumuischßas pagasta teefa, tai 14tä Mei 1849. 2
(Nr. 367.) ††† Pagasta wezzakajs M. Wittin.
Teesas fribweris U. Ddin.

Weefenes pagasta teefa zaur scho wissus parradu
dewejus to lihdschinnigu Weefenes fainneeku Zelme-
neeku Indrika un Rukmanuu Indrika Saknin, par ka
mantahm parradu deht konkurse spreessta, usaizina,
lihds 17tu Zuhni, kas par to weenigu un isflehscha-
nas terminu nolikßs, sawas prassichanas scheid us-
doht. Weefenes pagasta teefa, tai 4tä Mei 1849. 1
(L. S.) ††† Ruzhan Andreij, pagasta wezz.
(Nr. 31.) Pagasta teefas fribweris L. Joerster.

Zittas fluddinaschanas.

Tam pee Dreilingsbusch muischßas peederrigam fain-
neekam Warbtin Rahb irr tai 15tä Mei 1849 tumßchi
dfeltens 4 gaddu wezz pufscherselis or melnahm kreh-
pehm, kas kakla kreisa pufßs korrajabs, ar melnu asti
un ar melnahm kahjahm, sagtßs. Kas par to firgu
taisnas sinnas warr doht, jeb peepalihds to paschu at-
dabbuht, dabbuhs Rahbu mahjäs 5 sudraba rublus
pateizibas nauðu. 1

Amburgas Krohna meschafungs usaizina strahdnee-
kus, kam patiktahs par labbu maksu scheidan mescha
grahwjuß rakß, drißs atnahkt us Sohlites meschafunga
muischu un to darbu falihgt. Tai 20tä Mei 1849. 1

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernias angßtas waldischanas pufßes: Gofrath de la Croix.

No. 194.